

Druvefors Väveri

En fortsättning av föregående blogginlägg. Druvefors, lantligt beläget söder om centrum med tillgång till vattenkraft, möter man en mera karaktärsfull anläggning med flera generationer byggnader av olika typer adderade till varandra. Den mer än 50 meter långa väveribyggnad i två våningar plus vind från år 1871 är Borås äldsta byggnad i denna skala. Byggnaden har grovt murade fasader av natursten, en ålderdomlig teknik som användes också i de äldsta fabrikerna i Rydboholm, Rydal och Viskafors, de små brukssamhällena längs Viskan där industrialiseringen av textilverksamheten hade sin början. Ur den viktiga brandsynpunkten var stenen lika viktig som teglet och det kan vara så att tegelproduktionen ännu inte räckte till sådana volymer. Taket var från början ett vanligt sadeltak men har senare bytts mot bågformat tak som ger större användbar rumshöjd ute vid fasaden. På de två huvudvåningarna fanns vävsalarna medan vinden innehöll spol- och varpmaskiner. Maskinerna kunde drivas av ånga från ett ångpannehus eller av vattendrivna turbiner i ett turbinhus över en igenfylld fåra av Viskan.

År 1913 byggdes anläggningen till med en envåningsbyggnad med sågtak, efter den engelska förebilden ofta också kallat shedtak. Sågtaket, som blivit något av den symbol för industribyggnader, har fönster mot norr och lutar cirka 30 grader mot vertikallinjen och ger maximalt med jämnt fördelat ljus över arbetsytorna, däremot ingen utsikt för arbetarna. En fördel med envåningsbyggnad, särskilt för väverier, var att konstruktionen kunde göras lättare eftersom de tunga maskinerna står direkt på grunden. Sågtaket bärs upp av stålbalkar på tätt ställda gjutjärnspelare, en ny konstruktionstyp från det sena 1800-talet.

Sågtaksbyggnader byggdes under lång tid i anslutning till de flesta textilindustribyggnader och särskilt på äldre flygbilder präglas industrilandskapet runt Borås av de vidsträckta enplansbyggnaderna med sina typiska tandade tak. En flervåningsbyggnad av modernare typ med fullt utvecklad tegelmurningsteknik finner vi i det som från början, år 1898 var Åkerlunds bomullsspinneri och sedan år 1992 används av Textilmuseet och har nu lämnat det för Simonsland. Den ritades av arkitekten Philip Sidney Stoet från Oldham i England. Han var specialiserad på bomullsspinnerier och hade en serieproduktion av byggnader av samma typ som användes över hela världen.

Det kommer att komma ännu en fortsättning om industrialiseringen i Borås.